

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากโรงเรียนได้ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่สนองความต้องการของสังคม และของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จึงจำเป็นต้องใช้หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สิ่งที่น่าสนใจในปัจจุบันแต่เดิมอยู่ก็คือ การสร้างหลักสูตรที่สามารถสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีความสมดุ้ยในการเลือกและจัดเนื้อหาวิชา มีการวางแผนดำเนินงานและการจัดการที่ดี และให้ครูสามารถทำการสอนได้อย่างประสพผลดี นอกจากนั้นหลักสูตรที่นำมาใช้ควรได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างรอบคอบอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยเหตุนี้เองกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรใหม่ คือ เปลี่ยนจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 มาเป็นหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในครั้งนี้ นอกจากจะมีเหตุผลตามหลักการขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้ว ยังอาจจะมีสาเหตุอื่นที่เป็นแรงผลักดันให้มีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ในครั้งนี้ด้วย สรุปแล้วอาจจะมีสาเหตุจากประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ขอบกพร่องของการศึกษาไทยในปัจจุบัน ในเรื่องนี้ ชาญ อิงภากร¹ ได้กล่าวถึงขอบกพร่องของการศึกษาไทยในปัจจุบัน พอสรุปได้ว่า ไม่ทันสมัย ไม่ให้ความเสมอภาค และโอกาสแก่คนส่วนใหญ่ ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละระดับมีความคิดริเริ่มของตนเอง นักเรียนไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก ระบบการศึกษาเป็นระบบปิด และไม่มีประสิทธิภาพใน

¹ ชาญ อิงภากร, "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" วิทยาสาร, ปีที่ 6, ฉบับที่ 12 (15 เมษายน 2518), หน้า 5.

การบริหาร นอกจากข้อบกพร่องโดยทั่วไปของการศึกษาไทยดังกล่าวแล้ว ประการต่อไปคือ

2. แนวนโยบายของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการดังกล่าว ได้เสนอรายงานต่อรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2517 กล่าววาสภาพและปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นผลมาจาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางความคิดและความปรารถนาของคนไทย และผลจากการดำเนินการจัดการศึกษาที่ผ่านมาแล้วส่งผลให้เกิดปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษามีจุดมุ่งหมาย เพื่อชีวิตและสังคม มีความจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างของระบบการศึกษาใหม่ เพื่อให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นระบบเปิดและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นปรับปรุงเนื้อหาสาระ และกระบวนการ เรียนรู้ให้ถูกต้อง เหมาะสมทันสมัย นอกจากนี้ยังเพื่อให้ประหยัดงบประมาณ มีเอกภาพทางคานนโยบายและการบริหารทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น และโคกกล่าวถึงแนวปฏิรูปโครงสร้างของระบบบริหาร โรงเรียนมัธยมและแนวการจัดเนื้อหาสาระรวมทั้งกระบวนการ เรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา² จากแนวนโยบายของคณะกรรมการดังกล่าวได้นำไปสู่การปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลายฉบับใหม่ โดยนำเอาแนวนโยบายของคณะกรรมการดังกล่าวมาใช้ในการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ในครั้งนี้ด้วย

3. แนวการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2524 ไควางวัตถุประสงค์ไว้ว่า จะเร่งรัดพัฒนาการศึกษาทุกระดับทุกประเภทในความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของประเทศ และสนองความต้องการพื้นฐานของสังคม โดยมุ่งจะให้การศึกษามีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณภาพของคน มากกว่าจะมุ่งสร้างกำลังคนแต่เพียงอย่างเดียว และโคกกล่าวถึงการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า

²สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 21-185.

จะจัดดำเนินการโดยไม่แยกสาย จัดโครงสร้างของหลักสูตรใหม่มีลักษณะที่จะจบในตัวเองได้ ปรับปรุงเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการของบุคคล ท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ เปลี่ยนระบบการวัดผลใหม่โดยการกระจายอำนาจวัดผลการศึกษาไปให้โรงเรียนขยายปริมาณและปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนมัธยมตามสภาพของท้องถิ่น³

4. เหตุผลทางด้านการเมือง จากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 เป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งคุณหญิงอัมพร มีสุข โศกนาถถึงเหตุผลในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ในครั้งนี้มีเหตุผลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันจึงจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีการให้การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเมือง สังคมและความเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นทั้งหมดด้วย⁴

5. ข้อบกพร่องของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 ได้มีผู้กล่าวถึงและวิพากษ์วิจารณ์ถึงความบกพร่องของหลักสูตรดังกล่าวไว้มากมาย โดยเฉพาะที่สำคัญคือ รายงานการวิเคราะห์หลักสูตร ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พ.ศ. 2503 ของกองพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ⁵ โศกนาถถึงข้อบกพร่องของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายไวหลายประการเช่น หลักสูตรไม่ใคร่ระบุให้ชัดเจนลงไปว่า โรงเรียนมัศึกษามีหน้าที่ยังอย่างไร เนื้อหาวิชาไม่ต่อเนื่อง

³ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, "ทิศทางการศึกษา" สามัญศึกษา ปีที่ 12, ฉบับที่ 12 (ธันวาคม 2518), หน้า 30-33.

⁴อัมพร มีสุข, "การปรับปรุงหลักสูตรในทัศนะของคุณหญิงอัมพร มีสุข" วิทยาศาสตร์ ปีที่ 26, ฉบับที่ 26 (15 พฤษภาคม 2518), หน้า 11.

⁵กรมวิชาการ, "รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2503" วารสารการวิจัยทางการศึกษา, เล่มที่ 4, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2517), หน้า 11-18.

สัมพันธ์กันและบางวิชาซ้ำซ้อนกัน ฯลฯ รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรดังกล่าวมีความสำคัญมาก ซึ่ง สุมิตร คุณานุภกร⁶ กล่าวว่า เป็นรากฐานในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ขณะนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ไปแล้ว และหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นก็กำลังได้รับการปรับปรุงแก้ไข แนวทางในการปรับปรุงได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตรดังกล่าวด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิบัติการศึกษา ยังได้กล่าวถึงขอบพรมของหลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 สรุปได้ว่าเนื้อหาสาระไม่สนองความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น⁷ และยังมีนักวิชาการอีกหลายคน ต่างมีความเห็นไปในแนวเดียวกันว่า หลักสูตรตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2503 ซึ่งรวมหลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 อยู่ด้วย ควรเปลี่ยนแปลงได้แล้ว เพราะใช้มานานกว่า 15 ปีแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์โดยทั่วไปในปัจจุบัน

หลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 ที่ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2503 นั้น เป็นที่แน่นอนเหลือเกินว่า หลักสูตรดังกล่าวเหมาะสมและทันสมัยอย่างยิ่งในยุคนั้น ในขณะนั้น เพราะทั้งในสถานสภาพเหตุการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และระบบการศึกษา หลักสูตรดังกล่าวตอบสนองความต้องการได้อย่างดี แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมและด้านอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไป ก็ควรจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ หลักสูตร พ.ศ. 2503 ใช้มาเป็นเวลานานกว่า 15 ปีแล้ว สมควรที่จะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วทั้งหมด นำไปสู่การประกาศใช้หลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ดัดแปลงเค้าโครงมาจากหลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 เพื่อ

⁶ สุมิตร คุณานุภกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518), หน้า 203.

⁷ สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิบัติการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 106.

ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ความต้องการของสังคม และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถกว้างขึ้นกว่าเดิม

หลักการสำคัญของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 มีดังนี้⁸

1. รวมสายสามัญและสายอาชีพเข้าด้วยกัน
2. ให้ความสำคัญในเรื่องความแตกต่างของบุคคล
3. มุ่งฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำตนเอง
4. มุ่งผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ
5. เน้นความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของประเทศชาติ และการธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์

ของชาติ

แต่การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในครั้งนี้ ได้กระทำกันอย่างกระทันหันโดยมิได้มีการเตรียมการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ให้พร้อมทุกคนเสียก่อน เช่นการเตรียมเอกสารหลักสูตร การจัดเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การสอน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นอกจากนี้ควรจะได้มีการอบรมครูประจำการ ให้ทราบความมุ่งหมาย เนื้อหาสาระและแนวการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่อย่างกว้างขวาง ในเรื่องนี้ได้มีผู้กล่าวถึงและวิพากษ์วิจารณ์กันมาก โดยเฉพาะในระดับโรงเรียนที่นำเอาหลักสูตรใหม่ไปใช้ กล่าวคือ โรงเรียนได้รับทราบการเปลี่ยนหลักสูตรใหม่อย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2518 มีเวลาเตรียมตัวในการใช้หลักสูตรใหม่ก่อนเปิดภาคเรียนแรกเพียง 3 เดือน โรงเรียนควรมีเวลาพอสมควรสำหรับเตรียมสิ่งต่าง ๆ ที่จะต้องใช้เกี่ยวกับการเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ เช่นจัดเตรียมบุคลากรและอาคารสถานที่

⁸ สุมณ ผลิตภาค, "ความยุ่งเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่และการนำไปใช้" สามัญศึกษา, ปีที่ 12, ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2518), หน้า 12.

นอกจากโรงเรียนจะมีปัญหาจากการประกาศใช้หลักสูตรใหม่อย่างกระทันหัน ทำให้เตรียมการ
 ด้านต่าง ๆ ไม่พร้อมแล้ว ยังมีปัญหาด้านอื่น ๆ อีกคือ การบริหารโรงเรียนตามหลักสูตรใหม่ การ
 รับนักเรียนเข้าเรียน การจัดโปรแกรมการเรียน การจัดครูเขาสอนตามรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจน
 จรรยาบรรณของครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน การแนะแนวและห้องสมุด และปัญหาที่สำคัญอีก
 ประการหนึ่งก็คือ ครู-อาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ไม่ได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
 ใหม่อย่างจริงจัง ทำให้ไม่เข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตร ทำให้มีปัญหาด้านการสอน การ
 วัดผล และการจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน⁹ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่
 อย่างกระทันหันจนโรงเรียนที่นำหลักสูตรใหม่ไปใช้เตรียมตัวไม่ทันดังกล่าวแล้วอาจจะเกิดปัญหาต่างๆ
 หลายด้านและควรจะต้องหาทางแก้ปัญหาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้การใช้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตาม
 ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เนื่องจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ได้ประกาศ
 ใช้อย่างกระทันหันโดยมิได้นำไปทดลองใช้และ เมีนผลแล้วแก้ไขปรับปรุงเสียก่อน และมีได้มีการ
 เตรียม อาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรใหม่
 ให้พร้อมเสียก่อน จึงน่าจะมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรนี้ และเนื่องจากเมื่อได้ประกาศใช้
 หลักสูตรใหม่นี้ไปแล้วยังไม่มีผู้ทำการวิจัยในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการมากนัก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ
 ที่จะศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขต
 การศึกษา 8 ยกเว้นโรงเรียนมัธยมแบบประสม

⁹ กุศลโรงเรียนที่ 3 ของโรงเรียนในสวนกลาง, รายงานการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ที่ระพีพัฒนา, 2518), หน้า 21-23.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้คือ

1. เป็นการสำรวจปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นแล้วในโรงเรียน จากการใช้หลักสูตรประ
โยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พ.ศ. 2518 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาล
สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกโรงเรียน ในเขตการศึกษา 8 ยกเว้นโรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งมี
โรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยจำนวน 17 โรงเรียน
2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนดังกล่าว
ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มประชากร 4 กลุ่มคือ
 - 2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่
และผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ รวมโรงเรียนละ 4
คน
 - 2.2 กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา
พละนาฏย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา วิชาชีพ
หรือศิลปปฏิบัติ รวมโรงเรียนละ 8 คน
 - 2.3 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน ได้แก่อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว
ในข้อ 2.2 หมวดวิชาละ 2 คน รวมโรงเรียนละ 16 คน
 - 2.4 กลุ่มเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่คลัง เจ้าหน้าที่
แนะแนว เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้คือ

- หลักสูตรใหม่** หมายถึง หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518
- กลุ่มโรงเรียน** หมายถึง สถานศึกษาทุกแห่งที่ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 ที่อยู่ใกล้กันตามสภาพท้องถิ่น กลุ่มโรงเรียนแบ่งเป็น 20 กลุ่ม ส่วนกลางแบ่งเป็น 8 กลุ่ม ส่วนภูมิภาคแบ่งตามเขตการศึกษา 12 กลุ่ม
- จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม** หมายถึง ข้อความที่ระบุการกระทำหรือการแสดงออกที่นักเรียนแสดงออกให้เห็นได้ และครูสามารถวัดผลตามจุดประสงค์ได้ตรงกัน ทั้งนี้โดยไม่ต้องแปลความหมายจุดประสงค์นั้นไปหลายทาง
- ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่และผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายธุรการ
- หัวหน้าหมวดวิชา** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ อันได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ
- อาจารย์ผู้สอน** หมายถึง อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และศิลปปฏิบัติ หรือวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
- เจ้าหน้าที่** ในที่นี้หมายถึง เฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ หรือทำงานเกี่ยวกับการแนะนำทะเบียน วิชาการศึกษาและห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

การใช้หลักสูตร

หมายถึง การนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518 มาใช้ในโรงเรียน โดยผู้บริหารรับนโยบายจากกระทรวงนำมาปฏิบัติในโรงเรียน โดยมอบหมายงานหัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์ผู้สอน ซึ่งจะเป็นผู้ใดโดยตรง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายเบื้องต้น

คาบ

หมายถึงระยะเวลา 50 นาที

หน่วยกิต

หมายถึง ค่าของรายวิชาที่กำหนดตามเนื้อหาและลักษณะของรายวิชานั้น ๆ ถ้าหากเป็นวิชาภาคทฤษฎี รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงรายวิชาที่ใช้เวลาเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 18 คาบ สำหรับวิชาภาคปฏิบัติ รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงรายวิชาที่ใช้เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ 2-3 คาบต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 36-54 คาบ

การวัดผลการเรียน

หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ที่นำมาใช้ เพื่อหาปริมาณการ เรียนรู้ ของนักเรียนออกมาเป็นตัวเลข

ระดับคะแนน

หมายถึง ตัว เลขแสดงผลการ เรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา กำหนดเป็น 4, 3, 2, 1, 0 ตามลำดับ

โปรแกรมการเรียน

หมายถึงกลุ่มรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน ตามความถนัด ความสนใจ หรือตามแผนการเรียนต่อหรือประกอบอาชีพ

หมวดวิชา

หมายถึง หน่วยใหญ่ของวิชาที่กำหนดให้เรียนตามหลักสูตร เช่น หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคมศึกษา ฯลฯ

รายวิชา

หมายถึง หน่วยเล็กที่สุดในการจัดแบ่งวิชา เช่นกลุ่มวิชาชีววิทยาแบ่งเป็นรายวิชา 6 รายวิชา เช่น ว. 431 ว. 432 ฯลฯ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้คือ

1. ช่วยให้ทราบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518. ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8
 2. ช่วยให้ทราบแนวของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อหลักสูตรนี้ถูกนำไปใช้
- เต็มโครงการ
3. เป็นการช่วยกระทรวงศึกษาธิการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาปัจจุบัน และเตรียมรับปัญหาในอนาคต
 4. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย มีวิธีการโดยย่อดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรใหม่ โดยตรง 4 กลุ่ม ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดของกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ยกเว้นโรงเรียนมัธยมแบบประสม บุคลากรทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวแยกได้ดังนี้คือ
 - 1.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ รวมโรงเรียนละ 4 คน
 - 1.2 กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา ได้แก่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ศึกษานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะศึกษา วิชาอื่นหรือศิลปปฏิบัติ รวมโรงเรียนละ 8 คน

- 1.3 กลุ่มอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ใดก็ตามอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในข้อ 1.2 มหาวิทยาลัยละ 2 คน รวมโรงเรียนละ 16 คน
- 1.4 กลุ่มเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ใดก็ตามเจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา เจ้าหน้าที่แนะแนวและเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเอง เพื่อสำรวจปัญหาที่ได้ประสบในการใช้หลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 จากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรดังกล่าวแล้ว ใช้แบบสำรวจแยกความประเภทของบุคลากรดังกล่าวแล้วจำนวน 14 ชุด แบบสำรวจทุกชุดประกอบด้วยส่วนที่เป็นแบบตรวจสอบ (Check List) และมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการด้วย เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายและเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีนำแบบสำรวจไปแจกให้แก่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล แล้วเก็บกลับคืนมาด้วยตนเอง พร้อมกันนี้ได้ใช้วิธีสังเกตและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ของคำตอบโดยใช้ค่าสัดส่วน การหาการอยละ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล ในการเสนอข้อมูลนั้น ได้จัดลำดับขั้นการเสนอไว้ดังนี้

- บทที่ 1 เป็นบทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 2 เสนอเอกสารอ้างอิงในด้านทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรลักษณะของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 และผลการสำรวจปัญหาของการใช้หลักสูตรใหม่ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- บทที่ 3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและวิธีการรวบรวมข้อมูล
- บทที่ 4 เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ ส่วนรายละเอียดของแบบสำรวจ เสนอไว้ในภาคผนวก